

Hädaolukorra seaduse muutmise ja sellega seotud teiste seaduste muutmise seadus

§ 1. Hädaolukorra seaduse muutmine

Hädaolukorra seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 lõike 4 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Elutähtis teenus on teenus, millel on ülekaalukas mõju ühiskonna toimimisele ja mille katkemine ohustab vahetult inimeste elu või tervist või teise elutähtsa teenuse või üldhuviteenususe toimimist või tekitab suure keskkonnakahju ja mille katkemisel on oluline mõju riigi majandusele ja riigikaitsele.“;

2) paragrahv 9 tunnistatakse kehtetuks;

3) seadust täiendatakse §-dega 9¹– 9³ järgmises sõnastuses:

„§ 9¹. Üleriigiline riskianalüüs

(1) Hädaolukorra või muu sarnase olukorra riski hindamiseks koostatakse üleriigiline riskianalüüs.

(2) Üleriigiline riskianalüüs on dokument, milles analüüsitakse hädaolukorda või muud sarnast olukorda põhjustada võivaid ohte.

(3) Üleriigilise riskianalüüsi koostamiseks hindavad käesoleva paragrahvi lõike 7 alusel kehtestatud loetelus sätestatud asutused, sealhulgas Eesti Pank koostöös Finantsinspeksiooniga oma pädevuse piires riske ning esitavad lõike 7 alusel sätestatud andmed. Kohaliku omavalitsuse üksused hindavad riske ning esitavad üleriigilise riskianalüüsi koostamiseks käesoleva seaduse § 9² lõike 3 alusel sätestatud andmed.

(4) Üleriigiline riskianalüüs koostatakse iga kahe aasta tagant ja selle ajakohasust hinnatakse vähemalt kord aastas.

(5) Üleriigilise riskianalüüsi koostamist juhib Riigikantselei.

(6) Üleriigiline riskianalüüs on aluseks hädaolukorra lahendamise plaanile ning teistele hädaolukorraks valmistumiseks ja selle lahendamiseks koostatavatele dokumentidele.

(7) Üleriigilise riskianalüüsi koostamiseks vajalike andmete loetelu, analüüsi koostamise nõuded ja korra ning loetelu andmeid esitavatest asutustest kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

§ 9². Kohaliku omavalitsuse üksuse riskianalüüs

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus koostab kohaliku omavalitsuse üksuse riskianalüüsi, võttes arvesse käesoleva seaduse §-s 9¹ nimetatud üleriigilist riskianalüüsi.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus kooskõlastab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riskianalüüsi Päästeametiga ja esitab selle arvamuse avaldamiseks teistele asjassepuutuvatele osalistele.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksuse riskianalüüsi koostamise nõuded ning selle kooskõlastamise ja kinnitamise tingimused ja korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

§ 9³. Elutähtsa teenuse osutaja toimepidevuse strateegia

(1) Elutähtsa teenuse osutaja toimepidevuse suurendamiseks koostatakse elutähtsa teenuse osutaja toimepidevuse strateegia.

(2) Elutähtsa teenuse osutaja toimepidevuse strateegia on dokument, milles kirjeldatakse pikaajalisi eesmärke ja võetavaid meetmeid elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamiseks.

(3) Elutähtsa teenuse osutaja toimepidevuse strateegia koostamist juhib Riigikantselei.

(4) Elutähtsa teenuse osutaja toimepidevuse strateegia koostamiseks vajalike andmete loetelu, strateegia koostamise nõuded ja korra ning loetelu strateegiat koostavatest asutustest kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.“;

4) paragrahvi 36 lõiget 1¹ täiendatakse punktidega 5–8 järgmises sõnastuses:

- „5) lennuväljade toimimine;
- 6) aeronavigatsiooniteenuse toimimine;
- 7) avaliku raudtee toimimine;
- 8) sadamate toimimine.“;

5) paragrahvi 36 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

- „(2) Sotsiaalministeerium korraldab järgmiste elutähtsate teenuste toimepidevust:
- 1) tervishoiuteenuste toimimine;
 - 2) ravimitega varustamine.“;

6) paragrahvi 36 lõike 4 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Kohaliku omavalitsuse üksus korraldab oma haldusterritooriumil järgmiste elutähtsate teenuste toimepidevust:“;

7) paragrahvi 36 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Regionaal- ja Põllumajandusministeerium korraldab toiduga varustamise tagamise toimepidevust.“;

8) paragrahvi 37 lõiget 1 täiendatakse punktidega 4¹ ja 4² järgmises sõnastuses:

„4¹) määrab oma ülesannete täitmise korraldamiseks kontaktisiku ja edastab tema kontaktandmed Riigikantseleile, samuti teavitab viivitamata Riigikantseleid kontaktisiku andmete muutumisest. Kohaliku omavalitsuse üksus edastab kontaktisiku andmed Päästeametile ja teavitab seda andmete muutumisest;

4²) teavitab käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel asutuse määramisest ja edastab asutuse ja selle kontaktisiku andmed Riigikantseleile, samuti teavitab viivitamata Riigikantseleid nimetatud asutuse või selle kontaktisiku andmete muutumisest. Kohaliku omavalitsuse üksus teavitab enda ametiasutuse määramisest ja edastab selle kontaktisiku andmed Päästeametile ning teavitab seda asutuse või selle kontaktisiku andmete muutumisest;“;

9) paragrahvi 37 lõike 3 punkt 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„7) elutähtsa teenuse planeerimata katkestusest, katkestuse ohust, elutähtsa teenuse toimepidevust oluliselt häirivast sündmusest või sellise sündmuse toimumise vahetust ohust, hädaolukorrast või selle ohust (edaspidi *sündmus*) teavitamise kord ning sündmuse üksikasjaliku aruande esitamise tingimused ja kord;“;

10) paragrahvi 37 lõiget 3 täiendatakse punktiga 7¹ järgmises sõnastuses:

„7¹) vajaduse korral maksimaalne lubatud tähtaeg käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel sätestatud elutähtsa teenuse toimepidevuse nõuete täitmiseks alates isiku määramisest elutähtsa teenuse osutajaks;“;

11) paragrahvi 37 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 7 nimetatud teavitamise ja üksikasjaliku aruande tingimuste seadmisel peab lähtuma vähemalt:

1) sündmusest mõjutatud kasutajate arvust ja osakaalust;

2) sündmuse kestusest;

3) sündmusest mõjutatud geograafilisest piirkonnast, võttes arvesse geograafilise piirkonna eraldatust.“;

12) paragrahvi 38 lõige 1¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1¹) Elutähtsa teenuse osutajate üle peetakse arvestust tsiviiltoetuse registris. Elutähtsa teenuse osutajate üle arvestuse pidamiseks vajalikud andmed esitab registrisse ja uuendab varem esitatud andmeid kord aastas hiljemalt 1. jaanuariks elutähtsat teenust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus arvestades § 38 lõikes 1⁵ sätestatut.“;

13) paragrahvi 38 täiendatakse lõigetega 1²–1⁷ järgmises sõnastuses:

„(1²) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus annab haldusakti käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku elutähtsa teenuse osutajaks määramise kohta 30 päeva jooksul isiku elutähtsa teenuse osutaja tingimustele vastavusest teada saamisest arvates.

(1³) Käesoleva paragrahvi lõikes 1² nimetatud haldusaktis määrab elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus muu hulgas tähtpäeva, mis ajaks peab elutähtsa teenuse osutaja:

1) koostama toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani käesoleva seaduse §-des 39 ja 40 sätestatu kohaselt, arvestades, et toimepidevuse riskianalüüs peab olema koostatud üheksa kuu ja toimepidevuse plaan kümne kuu jooksul elutähtsa teenuse osutajaks määramisest arvates;

2) korraldama esimest korda käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 7 nimetatud õppuse;

3) täitma käesoleva seaduse § 37 lõike 2 alusel, §-s 41 ning muudes õigusaktides elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamiseks sätestatud nõudeid, arvestades, et käesoleva seaduse §-s 41 sätestatud nõuete ja kohustuste täitmise tähtaeg ei oleks pikem kui viis aastat elutähtsa teenuse osutajaks määramisest arvates.

(1⁴) Enne käesoleva paragrahvi lõikes 1² nimetatud haldusakti andmist võib elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus küsida arvamust Riigi Infosüsteemi Ametilt § 41 lõikes 1 sätestatud nõuete täitmise ja sama paragrahvi lõikes 2 sätestatud kohustuse täitmise tähtaja määramise kohta.

(1⁵) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikut ei loeta enam elutähtsa teenuse osutajaks, kui isik ei vasta elutähtsa teenuse osutaja tingimustele ning elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus on andnud sellekohase haldusakti ja teinud selle isikule teatavaks. Haldusakti jõustumisel ei kohaldata isiku suhtes elutähtsa teenuse osutaja kohta sätestatud.

(1⁶) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus kannab käesoleva paragrahvi lõigetes 1² ja 1⁵ sätestatud andmed elutähtsa teenuse osutajaks määramise või selle lõpetamise kohta tsiviiltoetuse registrisse viie tööpäeva jooksul haldusakti elutähtsa teenuse osutajale teatavakstegemisest arvates.

(1⁷) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus edastab käesoleva paragrahvi lõigetes 1² ja 1⁵ nimetatud haldusakti teadmiseks Riigi Infosüsteemi Ametile viie tööpäeva jooksul haldusakti elutähtsa teenuse osutajale teatavakstegemisest arvates.“;

14) paragrahvi 38 lõike 3 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) teavitama viivitamata, kuid mitte hiljem kui 24 tunni jooksul elutähtsa teenuse toimepidevust korraldavat asutust või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutust § 37 lõike 3 punktis 7 nimetatud sündmusest ning esitama üksikasjaliku aruande hiljemalt ühe kuu jooksul sündmuse lõpust arvates;“;

15) paragrahvi 38 lõiget 3 täiendatakse punktidega 7¹–7⁴ järgmises sõnastuses:

„7¹) määrama käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmise korraldamiseks kontaktisiku ning edastama tema kontaktandmed elutähtsa teenuse toimepidevust korraldavale asutusele või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutusele;

7²) esitama kord aastas elutähtsa teenuse toimepidevust korraldavale asutusele või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutusele ülevaate elutähtsa teenuse katkestuse ja häire vältimiseks ning § 37 lõike 2 alusel nõutud teenuse taseme saavutamiseks rakendatud ja rakendatavatest meetmetest;

7³) korraldama töötajatele koolitusi, et suurendada nende teadlikkust elutähtsa teenuse toimepidevusest, rakendatud meetmetest, toimimisest hädaolukorras või muus sarnases olukorras või nende ohu korral;

7⁴) teavitama elutähtsa teenuse toimepidevust korraldavat asutust või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutust, kui sündmusel on või võib olla oluline mõju elutähtsa

teenuse osutajatele ja elutähtsate teenuste osutamise jätkamisele ühes või mitmes Euroopa Liidu liikmesriigis;“;

16) paragrahvi 38 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Eesti Panga teavitamisel kohaldatakse elutähtsa teenuse osutaja suhtes, kes osutab käesoleva seaduse § 36 lõikes 3 nimetatud elutähtsat teenust, käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 4 sätestatud teavitamise puhul Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 2022/2554, mis käsitleb finantssektori digitaalset tegevuskerksust ning millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 1060/2009, (EL) nr 648/2012, (EL) nr 600/2014, (EL) nr 909/2014 ja (EL) 2016/1011 (ELT L 333, 27.12.2022, lk 1–79), tulenevaid erisusi.“;

17) paragrahvi 40 täiendatakse lõigetega 10 ja 11 järgmises sõnastuses:

„(10) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus võib edastada toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani või nende muudatused enne kinnitamist arvamuse avaldamiseks Riigi Infosüsteemi Ametile, kes annab arvamuse käesoleva seaduse § 41 lõikes 2 sätestatud kohustuse täitmiseks valitud viisi ja vahendite kohta.

(11) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus edastab käesoleva seaduse § 36 lõike 1¹ punktides 1 ja 2 nimetatud elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani enne kinnitamist arvamuse avaldamiseks Konkurentsiametile.“;

18) paragrahvi 41 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kui elutähtsa teenuse kättesaadavust tagavad võrgu- ja infosüsteemid asuvad välisriigis ning need ei toimi või ühendus välisriigiga katkeb, on elutähtsa teenuse osutaja kohustatud tagama elutähtsa teenuse kättesaadavuse alternatiivsel viisil ja alternatiivsete vahenditega.“;

19) seaduse 5. peatükki täiendatakse §-dega 41¹–41⁶ järgmises sõnastuses:

„§ 41¹. Taustakontroll elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamisel

(1) Taustakontrolli eesmärk on tagada nende isikute usaldusväärsus, kes täidavad lepingu või muul alusel järgmisi elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamisega seotud olulisi ülesandeid:

- 1) elutähtsa teenuse toimepidevust tagava infosüsteemi, samuti toimepidevust tagava taristu läbipääsu- või valvesüsteemi arendamine või haldamine;
- 2) ülesanne, mis võimaldab ligipääsu elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamiseks vajalikule territooriumile, ehitistele, teabele või kontrollisüsteemidele;
- 3) ülesanne, mis on seotud elutähtsa teenuse toimepidevuse planeerimise, investeringute või riskihaldusega.

(2) Elutähtsa teenuse osutaja on kohustatud elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsis täpsemalt kindlaks määrama need käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamise seisukohalt olulised ülesanded, mida täitva füüsilise isiku suhtes on taustakontrolli tegemine eesmärgipärane.

(3) Taustakontrolli võib teha üksnes selle füüsilise isiku suhtes, kes usaldatakse täitma käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesannet, mis on kinnitatud käesoleva seaduse § 40 lõike 2 kohaselt elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsis.

(4) Taustakontrolli tegemisel kontrollitakse andmeid isiku karistatuse kohta. Elutähtsa teenuse osutaja on kohustatud andmeid kontrollima enne, kui isik asub täitma käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesannet, ja ülesande täitmisel vähemalt iga kahe aasta tagant.

(5) Elutähtsa teenuse osutaja on kohustatud teavitama kontrollitavat isikut taustakontrolli tegemise alusest ja eesmärgist ning tema isikuandmete töötlemisest enne taustakontrolli tegemist.

(6) Käesolevas paragrahvis sätestatud kohaldatakse ka elutähtsa teenuse osutajaga lepingulises suhtes oleva juriidilise isiku töötaja suhtes, kes usaldatakse täitma lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesannet.

(7) Käesolevas paragrahvis sätestatud ei kohaldata lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesannet täitva füüsilise isiku suhtes:

1) kellel on riigisaladusele juurdepääsu õigus kehtiva juurdepääsuloa või julgeolekukontrolli teostava asutuse otsuse alusel;

2) kui käesoleva seaduse § 41² lõigetes 1 ja 2 sätestatud asjaolusid kontrollitakse muus seaduses sätestatud alusel ja korras.

§ 41². Töötamise piirangud elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamisel

(1) Käesoleva seaduse § 41¹ lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesandeid ei või elutähtsa teenuse osutaja anda täita isikule, keda on karistatud karistusseadustiku 8. ja 15. peatükis sätestatud kuriteo või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/541 terrorismivastase võitluse kohta, millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/475/JSK ning muudetakse nõukogu otsust 2005/671/JSK (ELT L 88, 31.03.2017, lk 6–21), sätestatud kuriteo toimepanemise eest, kui selle kuriteo karistusandmed ei ole karistusregistrist karistusregistri seaduse kohaselt kustutatud.

(2) Elutähtsa teenuse osutaja võib käesoleva seaduse § 41¹ lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesande täita andmisest keelduda ka isikule, keda on karistatud tahtlikult toime pandud kuriteo eest, mille karistusandmed ei ole karistusregistrist karistusregistri seaduse kohaselt kustutatud.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul võib elutähtsa teenuse osutaja isiku usaldusväarsuse hindamisel arvestada üksnes neid karistatuse andmeid, mis on vastava ülesande täitmise seisukohast olulised.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud asjaolude ilmnemisel on elutähtsa teenuse osutajal õigus:

1) keelduda isikule käesoleva seaduse § 41¹ lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesande täita andmisest või öelda isikuga sõlmitud tööleping erakorraliselt üles töölepingu seaduse §-s 88 sätestatud korras;

2) nõuda temaga lepingulises suhtes oleva juriidilise isiku töötaja asendamist või käesoleva seaduse § 41¹ lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesande täitmist muul kohasel viisil.

§ 41³. Isikuandmete töötlemine elutähtsa teenuse osutaja poolt taustakontrolli tegemisel

(1) Elutähtsa teenuse osutajal on taustakontrolli tegemise eesmärgil õigus saada:

- 1) kontrollitava isiku üldandmeid, sealhulgas õigus saada neid andmeid elutähtsa teenuse osutajaga lepingulises suhtes olevalt isikult, kelle töötaja täidab käesoleva seaduse § 41¹ lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesannet;
- 2) karistusregistrist andmeid isiku karistatuse kohta.

(2) Taustakontrolli tegemise eesmärgil ei ole lubatud teha päringut karistusregistrisse käesoleva seaduse § 41² lõikes 2 nimetatud karistatuse andmete saamiseks juhul, kui karistusregistris on sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud kuritegude kohta kehtivad karistusandmed.

(3) Elutähtsa teenuse osutaja kontrollib enne taustakontrolli tegemist käesoleva seaduse § 41¹ lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesannet täitva isiku isikusamasust isikut tõendava dokumendi alusel.

(4) Elutähtsa teenuse osutaja võib käesoleva seaduse § 41¹ lõike 2 alusel kindlaksmääratud ülesannet täitvalt välismaalaselt nõuda dokumendi esitamist selle kohta, kas välisriigi õiguskaitseorgan on teda kriminaalkorras karistanud, kui see on vajalik § 41² lõigetes 1 ja 2 sätestatud asjaolude kontrollimiseks.

§ 41⁴. Euroopa Liidu oluline elutähtsa teenuse osutaja

(1) Euroopa Liidu oluline elutähtsa teenuse osutaja on käesoleva seaduse § 38 lõike 1² alusel elutähtsa teenuse osutajaks määratud isik, kes osutab muu hulgas samu või sarnaseid elutähtsaid teenuseid kuuele või enamale Euroopa Liidu liikmesriigile või kuues või enamal Euroopa Liidu liikmesriigis ja kes on määratud Euroopa Liidu elutähtsa teenuse osutajaks käesolevas paragrahvis sätestatud tingimustel ja korras (edaspidi *Euroopa Liidu oluline elutähtsa teenuse osutaja*).

(2) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus teavitab elutähtsa teenuse osutajat tema vastavusest Euroopa Liidu olulise elutähtsa teenuse osutaja tunnustele 15 päeva jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tingimustest teada saamisest arvates.

(3) Elutähtsa teenuse osutaja esitab elutähtsa teenuse toimepidevust korraldavale asutusele käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud teate saamisest arvates 15 päeva jooksul andmed selle kohta, millises Euroopa Liidu liikmesriigis ning milliseid elutähtsaid teenuseid ta osutab.

(4) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus edastab käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud teabe Riigikantseleile 15 päeva jooksul teabe saamisest arvates. Riigikantselei edastab nimetatud teabe Euroopa Komisjonile, kes otsustab elutähtsa teenuse osutaja vastavuse käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tunnustele.

(5) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus edastab elutähtsa teenuse osutajale Euroopa Komisjoni otsuse Euroopa Liidu oluliseks elutähtsa teenuse osutajaks määramise kohta ning teavitab elutähtsa teenuse osutajat sellega kaasnevatest kohustustest ja kuupäevast, alates millest need kohustused tema kohta kehtivad.

§ 41⁵. Nõuandemissioon

(1) Nõuandemissioon on Euroopa Komisjoni tehtav kontroll elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamise nõuete täitmise ja toimepidevuse tagamiseks kohaldatud meetmete üle Euroopa Liidu olulise elutähtsa teenuse osutaja juures (edaspidi *nõuandemissioon*).

(2) Nõuandemissioon korraldatakse Euroopa Komisjoni algatusel või Euroopa Liidu liikmesriigi või -riikide või elutähtsa teenuse toimepidevust korraldava asutuse esitatud põhjendatud taotluse alusel. Nõuandemissiooniks peab andma nõusoleku elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus.

(3) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus väljastab Euroopa Komisjonile nõuandemissiooni korraldamiseks järgmise teabe:

- 1) Euroopa Liidu olulise elutähtsa teenuse osutaja toimepidevuse riskianalüüsi asjaomased osad;
- 2) Euroopa Liidu olulise elutähtsa teenuse toimepidevuseks rakendatud meetmete loetelu;
- 3) Euroopa Liidu olulise elutähtsa teenuse osutaja suhtes läbi viidud järelevalvemenetluses tuvastatud teave ning järelevalve käigus rakendatud meetmed.

(4) Euroopa Liidu oluline elutähtsa teenuse osutaja ja tema elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus annavad nõuandemissiooni raames Euroopa Komisjoni volitatud esindajatele juurdepääsu nõuandemissiooni korraldamiseks ja elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamiseks vajalikule teabele, ehitistele ja süsteemidele, välja arvatud juhul, kui see ohustaks riigi julgeolekut.

(5) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus esitab Euroopa Komisjoni määratud tähtaja jooksul Euroopa Komisjonile ja liikmesriikidele, kus elutähtsa teenuse osutaja teenust osutab, ülevaate nõuandemissiooni järel Euroopa Liidu olulise elutähtsa teenuse osutaja juures rakendatavatest meetmetest või nende muutmisest.

§ 41⁶. Asutustevaheline koostöö, teavitamine ja aruandlus

(1) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus, Riigi Infosüsteemi Amet, Päästeamet ja Riigikantselei teevad igakülgset koostööd ja vahetavad omavahel teavet küsimustes, mis puudutavad elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust, elutähtsa teenuse osutajaid mõjutavaid ohte, riske, toimepidevuse tagamiseks rakendatud meetmeid ja toimunud sündmusi, ning asjaomast teavet, mis on vajalik järelevalvemenetluse läbiviimiseks. Asutused ja isik hoiavad saladuses neile edastatud teavet, mille kohta on antud teada, et tegemist on äri- või ametisaladusega.

(2) Finantsinspeksioon ja Riigi Infosüsteemi Amet vahetavad vastastikku teavet käesoleva seaduse § 36 lõikes 3 nimetatud elutähtsaid teenuseid osutavate elutähtsa teenuse osutajate toimepidevuse, neid mõjutavate ohtude, riskide, toimepidevuse tagamiseks rakendatud meetmete ja toimunud sündmuste kohta, samuti asjaomast teavet, mis on vajalik järelevalvemenetluse läbiviimiseks, arvestades eriseadusest tulenevate piirangutega.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus esitab kord aastas Päästeametile kokkuvõtva aruande enda korraldatava elutähtsa teenuse osutajatega seotud käesoleva seaduse § 37 lõike 3 punktis 7 nimetatud sündmustest, sealhulgas teabe sündmuste arvu, laadi ja rakendatud meetmete kohta.

(4) Kui sündmusel on või võib olla oluline mõju elutähtsate teenuste osutamise jätkamisele kuues või enamal Euroopa Liidu liikmesriigis, teavitab elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus, kelle vastutusvaldkonda mõjutatud elutähtsa teenuse osutaja jääb, sündmusest viivitamata või hiljemalt 24 tunni jooksul Riigikantseleid, kes omakorda teavitab viivitamata Euroopa Komisjoni.

(5) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus peab teavitama teist Euroopa Liidu liikmesriiki elutähtsa teenusega seotud sündmusest, kui sündmusel on või võib olla oluline mõju elutähtsa teenuse osutajatele ja elutähtsate teenuste osutamise jätkamisele selles Euroopa Liidu liikmesriigis.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asutused esitavad kord aastas Riigikantseleile kokkuvõtva aruande elutähtsa teenuse osutajatega seotud käesoleva seaduse § 37 lõike 3 punktis 7 nimetatud sündmustest, sealhulgas teabe sündmuste arvu, laadi ja rakendatud meetmete kohta. Kohaliku omavalitsuse üksuste korraldatavate elutähtsate teenuste kohta esitab kokkuvõtva aruande Päästeamet. Riigikantselei koostab saadud teabe põhjal koondaruande ja esitab selle Euroopa Komisjonile.“;

20) paragrahvi 45 lõike 1 punktid 3 ja 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) haldus- või riiklikku järelevalvet käesoleva seaduse §-de 38–40, § 41 lõike 2, § 41¹ lõigetes 3 ja 4, § 41² lõikes 1 ning § 37 lõike 2 ja § 39 lõike 5 alusel kehtestatud nõuete täitmise üle teeb elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus või tema § 37 lõike 5 alusel määratud asutus, finantsjärelevalve subjektide suhtes teeb haldus- või riiklikku järelevalvet §-de 38–40, § 41 lõike 2, § 41¹ lõigetes 3 ja 4 ning § 37 lõike 2 ja § 39 lõike 5 alusel kehtestatud nõuete täitmise üle Finantsinspeksioon;

4) riiklikku ja haldusjärelevalvet käesoleva seaduse § 41 lõike 1 nõuete täitmise üle teeb Riigi Infosüsteemi Amet küberturvalisuse seaduses sätestatud pädevuse piires;“;

21) seadust täiendatakse §-ga 45¹ järgmises sõnastuses:

„§ 45¹. Sõltumatu audit

(1) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus, tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus või Finantsinspeksioon võib tellida oma kulul sõltumatu auditi või kohustada elutähtsa teenuse osutajat läbima sõltumatu auditi elutähtsa teenuse toimepidevuse ja rakendatud meetmete asjakohasuse hindamiseks ning katma auditiga seotud kulud. Sõltumatu audiitor valitakse elutähtsa teenuse toimepidevust korraldava asutuse või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutuse või Finantsinspeksiooni ja elutähtsa teenuse osutaja kokkuleppel.

(2) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus, tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus või Finantsinspeksioon võib kohustada elutähtsa teenuse osutajat läbima käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud sõltumatu auditi ja katma auditiga seotud kulud vähemalt ühe järgneva aluse esinemisel:

1) elutähtsa teenuse osutaja on jätnud elutähtsa teenuse toimepidevust korraldavale asutusele või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutusele kinnitamiseks esitamata toimepidevuse riskianalüüsi või plaani §-s 40 sätestatud korras;

2) elutähtsa teenuse osutaja on jätnud täitmata käesoleva seaduse § 37 lõike 2 alusel kehtestatud elutähtsa teenuse toimepidevuse nõuded elutähtsa teenuse toimepidevust korraldava asutuse või tema § 37 lõike 5 alusel määratud asutuse määratud tähtpäevaks;

3) on toimunud korduvad elutähtsa teenuse toimepidevust oluliselt häirivad sündmused või hädaolukord.

(3) Elutähtsa teenuse osutaja on käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud sõltumatu auditi läbimise kohustuse täitnud, kui ta on läbinud viimase kaheteistkümne kuu jooksul omal algatusel või muu isiku nõudmisel samaväärse auditi. Elutähtsa teenuse osutaja omal algatusel või muu isiku nõudmisel läbitud audit loetakse samaväärseks kas tervenisti või üksnes ühtiva osa ulatuses.

(4) Elutähtsa teenuse osutaja on kohustatud väljastama elutähtsa teenuse toimepidevust korraldava asutuse, tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutuse või Finantsinspektsiooni nõudmisel määratud tähtpäevaks oma kulul varem tehtud auditi tulemused ja tõendid elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamiseks rakendatud meetmete kohta.“;

22) paragrahvis 47 asendatakse arv „2000“ arvuga „30 000“;

23) paragrahvi 49 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Elutähtsa teenuse osutajale käesoleva seaduse § 38 lõike 3 punktides 1–7 ja 7⁴ ja § 41² lõikes 1 kehtestatud kohustuste rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.“;

24) paragrahvi 53 täiendatakse lõigetega 9–12 järgmises sõnastuses:

„(9) Käesoleva seaduse § 9¹ lõikes 7, § 9² lõikes 3 ja § 9³ lõikes 4 nimetatud määrused kehtestab Vabariigi Valitsus 2024. aasta 1. juuliks.

(10) Käesoleva seaduse § 9¹ lõikes 1 nimetatud üleriigilise riskianalüüsi koostab Riigikantselei 2025. aasta 31. detsembriks.

(11) Käesoleva seaduse § 9² lõikes 1 nimetatud kohaliku omavalitsuse üksuse riskianalüüsi koostavad kohaliku omavalitsuse üksused 2025. aasta 30. juuniks.

(12) Käesoleva seaduse § 9³ lõikes 1 nimetatud elutähtsa teenuse osutajate toimepidevuse strateegia koostab Riigikantselei 2025. aasta 31. detsembriks.“;

25) paragrahvi 53 täiendatakse lõigetega 13–21 järgmises sõnastuses:

(13) Enne 2024. aasta 18. oktoobrit käesoleva seaduse § 38 lõike 2 tingimustele vastav isik loetakse elutähtsa teenuse osutajaks päevast, mil ta esmakordselt täitis käesoleva seaduse § 38 lõike 2 tähenduses tingimused, mille täitmise korral loeti ettevõtjana tegutsev isik elutähtsa teenuse osutajaks.

(14) Käesoleva paragrahvi lõikes 13 nimetud isikute elutähtsa teenuse osutajaks nimetamise kohta ei koostata käesoleva seaduse § 38 lõikes 1² nimetatud haldusakti ega kohaldata käesoleva seaduse § 38 lõikes 1³ sätestatud kohustuse täitmise tähtaegu.

(15) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldab asutus või tema käesoleva seaduse § 37 lõike 5 alusel määratud asutus esitab tsiviiltoetuse registrisse § 38 lõikes 1¹ nimetatud andmed elutähtsa teenuse osutaja kohta, kes vastas enne 2024. aasta 18. oktoobrit § 38 lõike 2 tingimustele, hiljemalt 2024. aasta 31. detsembriks.

(16) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldab asutus kehtestab käesoleva seaduse § 37 lõikes 2 nimetatud ja sama paragrahvi lõikes 3 sätestatud nõuetele vastava määruse 2025. aasta 1. juuliks.

(17) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldab asutus selgitab välja käesoleva seaduse § 38 lõike 2 tingimustele vastavad elutähtsa teenuse osutajad ja määrab nad elutähtsa teenuse osutajaks § 38 lõikes 1² nimetatud haldusaktiga hiljemalt 2026. aasta 28. veebruariks.

(18) Enne 2024. aasta 18. oktoobrit koostatud elutähtsa teenuse osutaja toimepidevuse riskianalüüs ja plaan kehtib kuni käesoleva paragrahvi lõikes 19 nimetatud toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani kinnitamiseni käesoleva seaduse § 40 kohaselt.

(19) Käesoleva paragrahvi lõikes 13 nimetatud isik koostab käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud nõuetele vastava elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani hiljemalt 2026. aasta 31. detsembriks.

(20) Elutähtsa teenuse osutaja teeb käesoleva seaduse §-s 41¹ nimetatud taustakontrolli esmakordselt kuue kuu jooksul peale käesoleva seaduse nõuetele vastava elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsi kinnitamist käesoleva seaduse § 40 kohaselt.

(21) Elutähtsa teenuse toimepidevust korraldab asutus, kes peab koostama hädaolukorra lahendamise plaani esmakordselt, koostab selle 2026. aasta 31. detsembriks.“;

26) seadust täiendatakse normitehnilise märkusega järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 2. Ehitusseadustiku muutmise

Ehitusseadustikus tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 97 lõige 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(8) Kohalikke teid korrashoidev ettevõtja on hädaolukorra seaduse § 36 lõike 4 punktis 2 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja.“;

2) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse

osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 3. Elektriturseaduse muutmine

Elektriturseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 21¹ tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Hädalukorra seaduse § 36 lõike 1¹ punktis 1 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja on:

- 1) tootja, kelle elektrijaama netovõimsus on suurem kui 200 MW;
- 2) liinivaldaja, kelle riigipiiri ületava elektriliini ülekandevõimsus on suurem kui 100 MW;
- 3) põhivõrguettevõtja;
- 4) võrguettevõtja, kelle jaotusvõrguga on ühendatud üle 5000 tarbija.“;

2) paragrahvi 71 lõiget 5 täiendatakse punktiga 2¹ järgmises sõnastuses:

„2¹) investeeringud jätkusuutlikkuse ja elutähtsa teenuse toimepidevuse nõuete täitmiseks;“;

3) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 4. Finantsinspektsiooni seaduse muutmine

Finantsinspektsiooni seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 54 täiendatakse lõikega 4⁷ järgmises sõnastuses:

„(4⁷) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud konfidentsiaalse teabe ja finantsjärelevalve tulemusi kajastavate dokumentide avaldamine hädalukorra seaduse alusel tegutsevatele asutustele ja isikutele on lubatud, kui see on vajalik nimetatud seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks, kusjuures vastavad asutused või isikud peavad hoidma järelevalvelise teabe konfidentsiaalsust käesoleva seaduse § 34 kohaselt.“;

2) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 5. Kaugkütteseaduse muutmine

Kaugkütteseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 4 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Heitsoojuse tootja on soojusettevõtja, kes toodab kõrvalsaadusena vältimatut soojusenergiat tööstus- või elektritootmiskäitises või teenindussektoris.“;

2) paragrahvi 7 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Võrgupiirkonnas tegutsev soojuse tootja ja võrguettevõtjast soojusettevõtja on hädaolukorra seaduse § 36 lõike 4 punktis 1 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja. Heitsoojuse tootja, kes ei tooda heitsoojust koostootmise protsessis, on hädaolukorra seaduse § 36 lõike 4 punktis 1 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja, kui ta on peamine võrgupiirkonnas tegutsev soojuse tootja.“;

3) paragrahvi 7 lõige 3¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3¹) Soojusettevõtja, kelle tootmise prognoositav maht aastas on vähemalt 10 000 MWh võrgupiirkonna kohta, on kohustatud soojuse tootmiseks tagama niisuguse koguse reservkütuse kasutamise võimaluse, mis kindlustab soojusvarustuse seitsme ööpäeva jooksul.“;

4) paragrahvi 8 lõiget 3 täiendatakse punktiga 2¹ järgmises sõnastuses:

„2¹) investeeringud jätkusuutlikkuse ja elutähtsa teenuse toimepidevuse nõuete täitmiseks;“;

5) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 6. Karistusregistri seaduse muutmine

Karistusregistri seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 23 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Elektroonilise päringu tasu maksmisest on vabastatud isik enda ja teda volitanud isiku kohta päringu tegemise korral, käesoleva seaduse § 19 lõikes 1 ja § 20 lõike 1 punktides 3–11 ja 13 nimetatud isikud, hankijad riigihangete seaduse § 5 tähenduses riigihangete seaduse §-s 95 sätestatud kõrvaldamise aluste kontrollimise korral ning elutähtsa teenuse osutajad hädaolukorra seaduse §-s 41¹ sätestatud taustakontrolli tegemisel.“;

2) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 7. Lennundusseaduse muutmine

Lennundusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seadust täiendatakse §-ga 58⁹ järgmises sõnastuses:

„§ 58⁹. Elutähtsa teenuse osutaja

(1) Sertifitseeritud aeronavigatsiooniteenust osutav äriühing, kes osutab lennuliikluse korraldamise teenust ja aeronavigatsiooniteenust, on hädaolukorra seaduse § 36 lõike 1¹ punktis 6 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja.

(2) Tallinna lennuvälja käitaja on hädaolukorra seaduse § 36 lõike 1¹ punktis 5 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja.“;

2) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 8. Maagaasiseaduse muutmise

Maagaasiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 22 lõike 15 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) ettevõtja, kelle jaotusvõrguga on ühendatud üle 1000 tarbija.“;

2) paragrahvi 23 lõiget 3 täiendatakse punktiga 2¹ järgmises sõnastuses:

„2¹) investeeringud jätkusuutlikkuse ja toimepidevuse nõuete täitmiseks;“;

3) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 9. Maksukorralduse seaduse muutmise

Maksukorralduse seaduse § 29 täiendatakse punktiga 65 järgmises sõnastuses:

„65) Justiitsministeeriumile isiku karistusandmete väljastamiseks elutähtsa teenuse osutajatele hädaolukorra seaduse § 41¹ lõikes 1 nimetatud taustakontrolli eesmärgil.“.

§ 10. Raudteeseaduse muutmise

Raudteeseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seadust täiendatakse §-ga 6¹ järgmises sõnastuses:

„§ 6¹. Elutähtsa teenuse osutaja

Raudteeinfrastruktuuriettevõtja, kes majandab avalikku raudteeinfrastruktuuri, on hädaolukorra seaduse § 36 lõike 1¹ punktis 7 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja.“;

2) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 11. Ravimiseaduse muutmine

Ravimiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 26 täiendatakse lõigetega 1¹–1⁴ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Ravimite hulгимүүги tegevusloa omaja, kelle kaudu tagatakse ravimite hulгимүүк ravimite varustuskindluse tagamiseks ja hädaolukorra, eriolukorra, erakorralise seisukorra, kõrgendatud kaitsevalmiduse või sõjaseisukorra lahendamiseks ja kes vastab käesoleva paragrahvi lõikes 1² sätestatud ja lõike 1³ alusel kehtestatud tingimustele ning kelle elutähtsa teenuse osutajaks määramise kohta on Ravimiamet teinud ettepaneku, on hädaolukorra seaduse § 36 lõike 2 punktis 2 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja.

(1²) Käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ nimetatud elutähtsa teenuse osutaja määramisel lähtutakse:

- 1) turustatavate ravimite nomenklatuurist;
- 2) turustatavate ravimite osakaalust ravimite turumahus;
- 3) võimest tagada koostöös lepingupartneritega ravimite varustuskindlus.

(1³) Käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ nimetatud elutähtsa teenuse osutaja määramise täpsemad tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(1⁴) Ravimiamet hindab perioodiliselt elutähtsa teenuse osutajate vastavust käesoleva paragrahvi lõikes 1² sätestatud ja lõike 1³ alusel kehtestatud tingimustele ja esitab vajaduse korral ettepaneku elutähtsa teenuse osutajate määramise või väljaarvamise kohta.“;

2) paragrahvi 29 täiendatakse lõigetega 1¹–1⁴ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Üldapteegi tegevusloa omaja selle üldapteegi puhul, mille kaudu tagatakse ravimite jaemүүк ravimite varustuskindluse tagamiseks ja hädaolukorra, eriolukorra, erakorralise seisukorra, kõrgendatud kaitsevalmiduse või sõjaseisukorra lahendamiseks ja kes vastab käesoleva paragrahvi lõikes 1² sätestatud ja lõike 1³ alusel kehtestatud tingimustele ning kelle elutähtsa teenuse osutajaks määramise kohta on Ravimiamet teinud ettepaneku, on hädaolukorra seaduse § 36 lõike 2 punktis 2 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja.

(1²) Käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ nimetatud elutähtsa teenuse osutaja määramisel lähtutakse:

- 1) rahvastiku paiknemisest;
- 2) elutähtsa teenuse osutajate paiknemisest;
- 3) üldapteegi käibe, personali, ruumide ja seadmete sobivusest ravimite varustuskindluse tagamiseks võrreldes teiste sama asustusüksuse üldapteekidega.

(1³) Käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ nimetatud elutähtsa teenuse osutaja määramise täpsemad tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(1⁴) Raviamet hindab perioodiliselt elutähtsa teenuse osutajate vastavust käesoleva paragrahvi lõikes 1² sätestatud ja lõike 1³ alusel kehtestatud tingimustele ja esitab vajaduse korral ettepaneku elutähtsa teenuse osutajate määramise või väljaarvamise kohta.“;

3) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 12. Sadamaseaduse muutmine

Sadamaseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seaduse 1. peatükki täiendatakse §-ga 3¹ järgmises sõnastuses:

„§ 3¹. Elutähtsa teenuse osutaja

(1) Sadama pidaja on hädaolukorra seaduse § 36 lõike 1¹ punktis 8 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja, kui on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest:

- 1) tema sadama toimimine mõjutab teise elutähtsa teenuse toimepidevuse või riigikaitse tagamist;
- 2) tema sadamat läbivate reisijate arv moodustab märkimisväärse osa Eestis rahvusvaheliste reisijate arvust;
- 3) tema sadama kaudu veetava kauba maht moodustab märkimisväärse osa Eestis sadamate kaudu veetavate kaupade kogumahust.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud elutähtsat teenust osutavate sadama pidajate ja nende hallatavate elutähtsa teenuse osutamiseks kasutatavate sadamate määramise meetodika kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

2) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 13. Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmine

Tervishoiuteenuste korraldamise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 7 täiendatakse lõigetega 5–9 järgmises sõnastuses:

„(5) Üldarstiabi osutaja, kes vastab käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud ja lõike 7 alusel kehtestatud tingimustele ning kelle elutähtsa teenuse osutajaks määramise kohta on

Terviseamet kooskõlastatult Tervisekassaga teinud ettepaneku, on hädaolukorra seaduse § 36 lõike 2 punktis 1 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja.

(6) Käesolevas paragrahvis nimetatud elutähtsa teenuse osutajate määramisel lähtutakse:

- 1) maakondades ja linnades ühtlase kättesaadavuse põhimõttest;
- 2) üldarstiabi osutaja või samal taristul koos ühe keskusena tegutsevate üldarstiabi osutajate toimepidevusest;
- 3) kõikide osutatavate tervishoiuteenuste, sealhulgas tervist toetavate teenuste mahust tervikuna.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja määramise täpsemad tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(8) Terviseamet hindab perioodiliselt elutähtsa teenuse osutajate vastavust käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud ja lõike 7 alusel kehtestatud tingimustele ja esitab vajaduse korral kooskõlastatult Tervisekassaga ettepaneku elutähtsa teenuse osutajate määramise või väljaarvamise kohta.

(9) Elutähtsa teenuse osutajast üldarstiabi osutaja on kohustatud viivitamata teavitama Terviseametit, kui muutuvad käesoleva paragrahvi lõigete 6 ja 7 alusel arvesse võetud asjaolud, mida võeti arvesse tema elutähtsa teenuse osutajaks määramisel.“;

2) paragrahvi 17 lõige 1¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1¹) Kiirabibrigaadi pidaja on hädaolukorra seaduse § 36 lõike 2 punktis 1 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja.“;

3) paragrahvi 22 lõige 4¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4¹) Käesoleva seaduse § 55 lõike 1 alusel kehtestatud haiglavõrgu haigla on hädaolukorra seaduse § 36 lõike 2 punktis 1 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja.“;

4) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 14. Toiduseaduse muutmine

Toiduseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 1 lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Käesolevas seaduses sätestatakse toidu käitlemise alused, käitleja enesekontroll, toiduga varustamise tagamise abinõud ning riiklik järelevalve toidu ohutuse ja muudele nõuetele vastavuse tagamiseks.“;

2) paragrahvi 1 lõige 5¹ loetakse lõikeks 5² ning paragrahvi täiendatakse lõikega 5¹ järgmises sõnastuses:

„(5¹) Käesoleva seaduse 7¹. peatükis sätestatud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesolevas seaduses ning hädaolukorra seaduses sätestatud erisusi.“;

3) seadust täiendatakse 7¹. peatükiga järgmises sõnastuses:

„7¹. peatükk TOIDUGA VARUSTAMINE

§ 46¹. Toiduga varustamise tagamine

(1) Toiduga varustamine tagatakse rakendades käesolevas peatükis ning hädaolukorra seaduses sätestatud meetmeid.

(2) Hädaolukorras või selle ohu, eriolukorra, erakorralise seisukorra, kõrgendatud kaitsevalmiduse või sõjaseisukorra korral tagatakse elanikkonna toiduga varustamine ulatuses, mis on vajalik elanikkonna esmavajaduse rahuldamiseks.

§ 46². Toidu tarneahela toimimise tagamine

Vabariigi Valitsus võib keelata osaliselt või täielikult toidu väljaveo Eestist, kui toitu ei turustata piisavas koguses elanikkonna esmavajaduste rahuldamiseks või on oht sellise olukorra tekkeks.

§ 46³. Toiduga varustamise tagamine elutähtsa teenuse kaudu

(1) Toiduga varustamine tagatakse eelkõige elutähtsa teenuse osutaja tegevuse kaudu tema valdkonnas.

(2) Ettevõtja on elutähtsa teenuse osutaja hädaolukorra seaduse § 36 lõikes 5 nimetatud elutähtsa teenuse puhul, kui tema majandustegevuse katkemine või lõpetamine mõjutab märkimisväärselt elanikkonna toiduga varustamist, sealhulgas ühe valdkonna või toidugrupi korral, ja kelle valdkonna eest vastutav minister on määranud haldusaktiga elutähtsa teenuse osutajaks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud toiduga varustamise valdkonnaks on eelkõige:

- 1) teravilja-, pagari- või makarontoodete tootmine;
- 2) liha käitlemine;
- 3) piima käitlemine.

(4) Käesolevas peatükis käsitatakse konkurentsiseaduse § 2 lõike 4 tähenduses valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjaid ning tulundusühistut ja tema liikmeid ühe ettevõtjana.

§ 46⁴. Elutähtsa teenuse osutaja

(1) Käesoleva seaduse § 46³ lõikes 3 sätestatud valdkonnas mõjutab märkimisväärselt elanikkonna toiduga varustamist ettevõtja, kelle selle valdkonna aasta müügitulu on valdkonnas tegutsevate ettevõtjate müügitulust suurim.

(2) Käesoleva seaduse § 46³ lõike 3 punktis 1 sätestatud teravilja-, pagari- või makarontoodete tootmises võetakse aluseks selle valdkonna ettevõtja aasta müügitulu suurus.

(3) Käesoleva seaduse § 46³ lõike 3 punktis 2 sätestatud liha käitlemises võetakse aluseks selle valdkonna ettevõtja aasta müügitulu suurus.

(4) Käesoleva seaduse § 46³ lõike 3 punktis 3 sätestatud piima käitlemises võetakse aluseks selle valdkonna ettevõtja aasta müügitulu suurus.

§ 46⁵. Elutähtsa teenuse osutaja määramine

(1) Ettevõtja vastavus käesoleva seaduse §-s 46⁴ sätestatud nõuetele tehakse kindlaks tema majandusaasta aruande ning riigi toidu ja sööda käitlejate registri andmete alusel.

(2) Elutähtsa teenuse osutaja määramiseks võetakse aluseks määramise aastale vahetult eelnenud kahe aasta käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud andmete keskmised andmed.

(3) Toiduga varustamise valdkonnas elutähtsa teenuse osutaja määramise täpsemad tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 46⁶. Elutähtsa teenuse osutaja kohustused

(1) Elutähtsa teenuse osutaja tagab elutähtsa teenuse osutamise oma valdkonnas, vajaduse korral toidugruppide või tegevuse liikide kaupa, määratud aja jooksul, mahus ja hinnaga.

(2) Täpsemad nõuded elutähtsa teenuse osutamiseks valdkonnas ja vajaduse korral toidugruppide või tegevuse liikide kaupa, määratud aja jooksul, mahus ja hinnaga kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega hädaolukorra seaduse § 37 lõike 2 alusel.“;

4) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 15. Vedelkütuse seaduse muutmise

Vedelkütuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 3 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Hädaolukorra seaduse § 36 lõike 1¹ punktis 3 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja on:

1) kütuse müüja, kellel on kümme või enam tanklat ja kelle tanklad asuvad vähemalt kolmes maakonnas;

2) aktsiisilaopidaja, kes lubab kütuse tarbimisse selle lähetamiseks Eestisse.“;

2) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 16. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse muutmine

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 6 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Käesoleva seaduse § 24 lõikes 3 sätestatud korras määratud vee-ettevõtja on hädaolukorra seaduse § 36 lõike 4 punktis 3 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja.“;

2) seadust täiendatakse normitehnilise märkusega järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

§ 17. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2024. aasta 18. oktoobril.

(2) Käesoleva seaduse § 1 punktid 3 ja 24 jõustuvad üldises korras.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2024

Algatab Vabariigi Valitsus

(allkirjastatud digitaalselt)